

Handläggare
Andersson Tomas
Hammar Lotti
Karlsson Daniel

Datum
2019-01-21

Diarienummer
ALN-2018-0722
KSN-2017-3187

Äldrenämnden

Motion av Jonas Segersam (KD) om trygghetsboenden

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Motionen återges som **bilaga**.

Ärendet

Jonas Segersam (KD) föreslår i motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 september 2017 att äldrenämnden får i uppdrag att inventera och för kommunstyrelsen presentera en bedömning av behovet av vårdboenden och trygghetsboenden framöver. Utifrån den behovsinventeringen ska kommunstyrelsen få i uppdrag att ta fram en investeringsplan för utbyggnad av vård- och trygghetsboenden under perioden för gällande översiktsplan. Det gäller såväl att i den fysiska planeringen som i den ekonomiska investeringsplanen bedöma de ekonomiska konsekvenserna av det framtida utbyggnadsbehovet. Vidare föreslår motionären att det, utifrån kommunstyrelsens investeringsplan, i ägardirektivet till Uppsalahem införs ett uppdrag om lämplig volym för nya trygghetsboenden. Avslutningsvis föreslår motionären att äldrenämnden får i uppdrag att utforma detaljerna för en äldreboendegaranti för personer över 85 år.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret, äldreförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Trygghetsbostäder är bostäder för äldre som inte känner sig trygga i en vanlig bostad. För att vara en trygghetsbostad måste bostäderna uppfylla kommunens kriterier. I Uppsala kommun upplåts bostäderna med hyresrätt, bostadsrätt eller kooperativ hyresrätt och i anslutning till trygghetsbostaden ska en lokal för boende med yta för gemensamma måltider finnas. Där ska finnas ett värdskap som ansvarar för att hålla daglig kontakt med de boende, skapa gemenskap och socialt innehåll i vardagen samt samverka med ideell sektor. Bostäderna subventioneras av kommunen efter ansökan från hyresvärden eller bostadsrättsföreningen.

För att få ett av kommunen subventionerat trygghetsboende ska personen ha fyllt 70 år, men en partner som flyttar med kan vara yngre. Det krävs inget biståndsbeslut för att få flytta till en trygghetsbostad, utan det räcker att stå i kö till en vanlig hyresrätt hos Uppsala bostadsförmedling.

2019 års mål och budget innehåller ett uppdrag till äldrenämnden, kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden att utveckla utbudet av bostäder för äldre, genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus. När det gäller så kallade mellanboendeformer i det ordinarie bostadsbeståndet, exempelvis trygghetsbostäder och moderna servicehus, så innehåller Bostads- och lokalförsörjningsplanen för vård och omsorg av äldre utredningsåtgärder inom dessa områden.

Någon heltäckande behovsbedömning specifikt för trygghetsbostäder planeras inte att genomföras. Däremot så kommer det nuvarande utbudet av så kallade mellanboendeformer, som seniorbostäder och trygghetsbostäder, att belysas för att tydliggöra var i kommunen en framtida utbyggnad bör prioriteras.

Bedömningar av behovet av vårdboenden görs redan inom ramen för Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre. Det bedöms inte finnas behov av någon inventering utöver denna plan, som revideras årligen. I arbetet med den strategiska planen har det totala behovet av vårdboenden för äldre utretts, liksom Uppsalahems eventuella uppfyllande av det totala behovet. Den strategiska planen är kopplad till mål och budgetprocessen, vilket innebär att ett eventuellt investeringsbehov säkras inom ordinarie budgetprocess.

Det är svårt att i övrigt göra bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna av det framtida utbyggnadsbehovet av vårdboenden. Huvuddelen av utbyggnaden förväntas ske inom ramen för LOV där kommunen betalar ut en fast ersättning per plats till utförarna, men inte har inflytande över de investeringar som privata utförare gör i boendena.

Kommunen är skyldig att behandla alla medborgare lika. Vid tilldelning av plats på särskilt boende eller vård- och omsorgsboende är det den enskildes behov som ska styra, inte ålder. Att det är den enskildes behov som ska styra är en huvudprincip i både hälso- och sjukvårdslagen och i socialtjänstlagen. När det gäller trygghetsboenden är det antalet dagar i bostadskön som avgör. Att införa en allmän boendegaranti för personer över 85 år bedöms mot den bakgrunden inte vara lämpligt.

Motionen är därmed besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Inte aktuellt i ärendet.

Äldreförvaltningen

Carina Juhlin
Förvaltningsdirektör

Motion om Trygghetsboenden

Det är angeläget att bygga vårdboenden i Uppsala kommun. Cirka ett nytt vårdboende per år torde behövas för att möta den ökande efterfrågan utifrån den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning i Uppsala. Under tiden fram till 2030 beräknas befolkningen i åldersgruppen 80-89 år fördubblas i Uppsala kommun!

Ett viktigt komplement till vårdboenden, och ett slags "mellanting" är trygghetsboenden. Detta är en boendeform som infördes under Allians-regeringen. Den innebär att kommunen bekostar en vård eller vårdinna som finns tillgänglig i ett flerbostadshus som identifieras som trygghetsboende. Husen skall också ha hiss och vara tillgänglighetsanpassade (låga trösklar etcetera). Det kan vara ett hus där lägenheterna upplåts antingen med hyres- eller bostadsrätt (och för den delen med äganderätt). För vårdinne-funktionen spelar inte upplåtelseformen någon roll. Exempel på trygghetsboenden i Uppsala är före detta så kallade "servicehus" som exempelvis Örnén på Kungsängsgatan, eller Leopold i Nyby. Det finns också en uppsjö helt fristående initiativ, ibland kallade seniorboenden, som är fristående bostadsrättsföreningar, som ibland faller under kategorin trygghetsboende om man utformar vård-funktionen i enlighet med kommunens kriterier. Exempel på fristående seniorboenden är Skogsblomman i Sävja, eller Ekeby hus på Flogstavägen.

Vi kristdemokrater anser att kommunen måste vara aktiv i hela planeringsprocessen för att en utveckling av antalet trygghetsboende ska ske. Kommunen måste både ta initiativ till nya trygghetsboenden i såväl egen regi, genom exempelvis Uppsalahem, som att uppmuntra privata fastighetsägare att erbjuda trygghetsboenden. Här spelar en stor roll vilka förutsättningar som kommunen ger marknaden för att ta initiativ att bygga den här typen av boenden. Det blir en tydlig parallell till den framgångsrika LOV-modellen som lett till att ett antal fristående aktörer tagit initiativ till att bygga nya vårdboenden i Uppsala, innan den nuvarande majoriteten sänkte ersättningen med 10%. Kommunen kan gärna ha tydliga kvantitativa mål som möter efterfrågan på den här typen av boenden för äldre. Genom en aktiv politik för ett gott utbud av senior- och trygghetsboenden frigörs också lägenheter och enfamiljshus för exempelvis barnfamiljer och en välbehövlig omsättning på bostadsmarknaden kommer till stånd.

Vi kristdemokrater anser också att det ska vara en rättighet för personer över 85 år att få plats på ett vårdboende eller i ett trygghetsboende – vi vill därför införa en äldreboendegaranti. En fördel med detta är att man slipper onödig byråkrati – samtidigt som det naturligtvis förpliktar så att inte en kösituation uppstår. Alternativet – att kunna bo kvar i sitt ordinarie boende – blir då en angelägenhet för kommunen för att kunna matcha efterfrågan på trygghets- och vårdboenden.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta

Att uppdra till äldrenämnden inventera och för kommunstyrelsen presentera en bedömning av behovet av vårdboenden och trygghetsboenden framöver.

Att till kommunstyrelsen utifrån äldrenämndens behovsinventering uppdra att ta fram en investeringsplan för utbyggnad av vård- och trygghetsboenden under perioden för gällande översiktsplan. Detta gäller såväl att i den fysiska planeringen i form av planprogram och detaljplaner identifiera lämpliga platser för boenden för äldre, som att i den ekonomiska investeringsplanen bedöma de ekonomiska konsekvenserna av det framtida utbyggnadsbehovet

Att i ägardirektivet till Uppsalahem utifrån kommunstyrelsens investeringsplan införa ett uppdrag om lämplig årlig volym för nya trygghetsboenden

Samt att till äldrenämnden uppdra att utforma detaljerna för en äldreboendegaranti för personer över 85 år.

Uppsala den 11 september 2017

Jonas Segersam, Kommunalråd (KD)

